

na jiném místě blíže precizuje: »jako by z vozu vyskočiti a na Adolfa K-a vrhnouti se chtěli«. Sluší připustiti, že i takové jednání mohlo by opodstatniti nebezpečnou vyhrůžku podle Šu 81 tr. zák., která by za ostatních předpokladů tohoto Šu ke skutkové podstatě tohoto zločinu postačovala, jelikož vyhrůžka nemusí býti pronesena ústně, nýbrž jest jí jakýkoliv projev vůle pachatelovy, způsobiti bezprostředně ohroženému zlo na životě, zdraví neb tělesné neporušenosti. Než tu nabývá významu výtku odporu, správněji nejasnosti, jež činí zmatečnou stížnost rozsudku, pokud v důvodech vyslovuje, že kůň, popoháněn byv Kariem H-em proti správci K-ovi, povozu cestu zastavujícimu, nejel dále, »takže K. musel od koně odstoupiti a postaviti se stranou na cestičku u lesa«. Právem poukazuje stížnost na nejasnost, proč K. m u s e l od koně odstoupiti a postaviti se stranou, když kůň přes pohánění He-m z místa se nehnuł. Jelikož pak, alespoň podle zjištění rozsudku zmínění čtyři obžalovaní zaujali proti K-ovi hrozivé postavení teprve po té, když již od koně odstoupil a stranou na cestičku se postavil, otřeseno jest též další zjištění v příčině úmyslu těchto obžalovaných, aby vynutili na K-ovi, by je nechal dále po cestě jeti, kterýžto jich úmysl dle důvodů rozsudku »jest obsažen (?) v hrozivém postavení, jež proti Adolfu K-ovi zaujali«. Úmysl takový těžko lze přivést v soulad se situací nastalou ustoupením svědka K-a na cestičku, kdyžtž tím již odstraněna byla překážka, jež povozu bránila, aby se nevzdálil. Netřeba zvláště podotknouti, že odůvodnění rozsudku nesmí postrádati vši možné jasnosti zejména tam, kde jde o hrozbu tak málo vyslovenou, jako v tomto případě »pojetí hrozivého postavení« na voze vůči lesnímu orgánu, z cesty již ustoupivšímu. Bylo proto již pro tuto vadu formální zmatečnou stížnosti obžalovaných K-a, K-e, B-e a R-y vyhověti, rozsudek v příčině jich zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti do první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 1854.

Pokud činnost sprostředkovatele zápůjček jest trestna podle Šu 2 čís. 1 čís. nař. z 12. října 1914, čís. 275 ř. zák.

Skutková podstata přečinu toho vyžaduje po stránce subjektivní pachatelovo vědomí o zákonem předpokládaném stavu smluvníkově.

Méně příznivé majetkové poměry nelze stotožňovati s pojmem »tísň«, nejsou-li takového rázu, že nutí k dožadování se úvěru i za podmínek neobvykle nepříznivých.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1925, Zm I 672/24).

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 25. srpna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem lichvy podle Šu 2 čís. 1 čís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 275 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Obžalovaný hájil se proti obžalobě pro přečin lichvy podle Šu 2 čís. 1 cis. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 275 ř. zák., spáchaný na Josefu M-ovi, tvrzením, že vůbec nebyl zapůjčovatelem peněz, nýbrž že zápůjčky peněz toliko sprostředkoval, a že za to dostal jen přiměřenou provisi. Nálezací soud této obhajobě neuvěřil, vzav za prokázáno, že stěžovatel v obou případech byl přímým zapůjčovatelem peněz, dospěl však také k názoru, že trestní zodpovědnost stěžovatelova ve smyslu Šu 2 nař. nebyla by vyloučena ani tehdy, kdyby zápůjčky peněz skutečně býval jen sprostředkoval, poněvadž i v případě tom musil seznati, že hodnota vzájemného plnění jest v nápadném nepoměru k hodnotě plnění jeho, pokud se týče zapůjčování peněz. Právní názor nálezacího soudu, že i sprostředkovatel zápůjček peněz zodpovídá trestně ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení, jest správným, předpokládaje ovšem, že sprostředkovatel a zapůjčovatel jednali vědomě se stejným úmyslem a za stejným cílem, takže dlužno na jejich činnost pohlížeti s hlediska spolupachatelů. Neboť dle zásad o spolupachatelství padá každému ze spolupachatelů na vrub i to, co zavinili ostatní spolupachatelé, takže každý zodpovídá za celý výsledek, vzešlý ze společné činnosti.

Prisvědčiti jest zmateční stížnosti, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 5 a věcně čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. (stížnost dovolává se nesprávně číselně pouze důvodu čís. 5 tohoto Šu) vytýká, že v napadeném rozsudku není zjištěna i subjektivní stránka skutkové podstaty přečinu Šu 2 cis. nař. z 12. října 1914, čís. 275 ř. zák. Účelem toho ustanovení jest, by lehkomyšlnosti, tísně, slabomyšlnosti, nezkušenosti nebo vzrušení myslí osoby třetími nesvědčitými osobami nebylo využito tím způsobem, že si od ní dají slíbiti nebo poskytnouti vzájemné plnění, jehož majetková hodnota k hodnotě jejich plnění jest v nápadném nepoměru, což, nebýti onoho stavu, by se ani neodvážily požadovati a co by také sotva obdržely. Nutným předpokladem skutkové podstaty přečinu jest proto po stránce subjektivní, že pachatel věděl o lehkomyšlnosti, tísně atd. smluvníka a že právě, vykořisťuje tento stav, úmyslně dal si slíbiti nebo poskytnouti vzájemné plnění, jehož majetková hodnota k hodnotě jeho plnění jest v nápadném nepoměru. V tomto směru se nálezací soud, třeba že ve výroku rozsudku uvádí, že obžalovaný vykořistil tíseň a nezkušenost Josefa G-a a Josefa M-a, v důvodech v rozsudku spokojil se zjištěním, že pachatel znal ne příliš příznivé majetkové poměry G-a a M-a. Avšak méně příznivé majetkové poměry nelze ještě ztotožňovati s pojmem tísně, nejsou-li takového rázu, že nutí k dožadování se úvěru i za podmínek neobvykle nepříznivých, kdežto i jen pomíjející, avšak naléhavá peněžní nesnáz, nutící k dožadování se úvěru za podmínek shora uvedených, k pojmu tísně stačí, třebaže celkový majetkový stav dotyčné osoby nelze označiti za nepříznivý. Zda si však stěžovatel byl toho vědom, že G. a M. byli v takové situaci a zda této jejich tísně úmyslně využíval, by si tím zjednal nedovolený prospěch v zákoně blíže uvedený, nálezací soud vůbec nezjišťuje. Uznali přes to obžalovaného vinným zažalovaným přečinem, spočívá tento odsuzující výrok na nesprávném výkladu zákona, jenž jej činí zmatečným podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.